

Vrijheid in beeld en geluid

Vrijheid is een thema dat in onze samenleving soms wat wegzakt. Het is zo vanzelfsprekend. Door de coronamaatregelen en de oorlog in Oekraïne is de discussie over vrijheid recent weer opgeleefd. In oral history interviews komt vrijheid regelmatig aan de orde. Met name in verhalen van mensen die situaties van oorlog en onderdrukking zelf hebben meegemaakt.

Op basis van de ervaring met het project *Mijn vrijheid-jouw vrijheid?*, waarin quotes uit oral history interviews een rol speelden, hebben we een educatief programma gemaakt. Dit programma is bedoeld om jongeren op een leuke manier uit te dagen om met het begrip vrijheid aan de slag te gaan. Het programma is te gebruiken door jongerenwerkers (bijvoorbeeld in Maatschappelijke Diensttijd (MDT) projecten en door docenten van MBO en voortgezet onderwijs.

Hieronder vind je het in vier rondes uitgewerkt.

Wat gaan de jongeren doen?

- De jongeren praten met elkaar over de vraag wat vrijheid voor hen betekent.
- Ze leren hoe je met je smartphone, een foto-kunstwerk, een animatie of een filmpje over vrijheid kan maken.

Hoe gaan ze dat doen?

- Ze maken een foto over hun eigen gevoel van vrijheid.
- Maken een kort stopmotion filmpje over een vrijheidsthema dat voor hen belangrijk is.
- Maken een filmpje op basis van quotes uit oral history interviews met veteranen, vluchtelingen en mensen die de oorlog hebben meegemaakt. Die quotes verwerken ze in een eigen filmpje.

Ronde 1

In deze ronde bespreek je het thema vrijheid met een groep jongeren.

Wat versta jij onder vrijheid?

Laat alle jongeren (voor zichzelf) in steekwoorden zeggen wat zij onder vrijheid verstaan.

Op een groot vel papier schrijf je de steekwoorden op.

Loop nu de woorden langs en vraag naar de betekenis ervan en laat de jongeren voorbeelden geven.

Alternatieve vorm:

Ieder schrijft individueel steekwoorden op Post-its. De Post-its verzamel je plak je op een muur. Per steekwoord legt de jongere uit wat precies bedoeld is.

Ronde 2

Luister naar minimaal 4 geluidsfragmenten ([via onze website](#)) of lees de fragmentteksten.

16 fragmenten over vrijheid. Elk met een specifieke blik op vrijheid.

Het zijn fragmenten uit de oral history collecties van Ongekend bijzonder, Veteranen vertellen en Oorlogsbronnen / Getuigenverhalen.

Deze fragmenten zijn bedoeld als inspiratie om zelf invulling te geven aan het begrip vrijheid.

Vrijheid quotes

Hier vind je 16 fragmenten die over vrijheid gaan. Elk met een specifieke blik op vrijheid. Het zijn fragmenten uit de oral history collecties van Ongekend bijzonder, Veteranen vertellen en Oorlogsbronnen. Deze fragmenten zijn bedoeld als inspiratie om zelf invulling te geven aan het begrip vrijheid.

Dat wij hebben vrijheid om zich te bewegen. bewegen, dan verplaatsen van één stad naar andere stad. bewegen was dit soort dingen. Vrijheid is stragen. Vrijheid is bidden. Vrijheid is zweremen. Alles, alles wat je kan bedenken in je leven is voor mij vrijheid.

Alta, Rome, gebeld op 10-jarige leeftijd

In die man stond zwevend rasst onus, rasst ons vooruit. En ja, wij moesten hem dan maar helpen. En dat was een Sere, ja, ik praat geen Sere-Kraacht en hij geen Ingels. Dus je staat daar in harmonie met elkaar en uiteindelijk bleek dat, brong ik er dus uit dat zijn vrouw aan het bevallen was. En die moed die naar het Albarran ziekenhuis. En ik ben dus samen met nog een groepje, ben ik met die man en die vrouw naar het ziekenhuis gereden. In eerste instantie wilden de Albarranen niet helpen, omdat de vrouw die aan het bevallen was, een Serische was. En dan werd je in één keer geconfronteerd met een situatie die je je gewoon niet kon voorstellen. Dat je dus op besta was, nou je gelooft was, nou, weet ik veel wat, wordt je dus uitgenodigd. En dat, je dat kon ik niet zo goed bevallen.

Arjan, 19-jarige vijandige BVO-afdeling, Bonaire

Toen eisten de Duiters van ons een verklaring, die we moesten onderleveren, een soort loyaliteitsverklaring, dat we niets tegen de Duiters zouden doen. Er zijn ook een aantal collega's van mij, cadetten, die hebben dus deze verklaring niet onderleverd en zijn ter plekke toen afgevoerd door de Duiters, het kamp in het gevang. Daar heb ik dus die dagen, we hadden een paar dagen de tijd om er over na te denken. Het heeft me wel drie dagen gekost om dit besluit te nemen. Wel of niet leveren.

Nou ik heb uiteindelijk besloten om toch iets tegen de Duiters willen doen, parlement, heb ik het ding toch geleend. Dan had ik die vrijheid kennelijk, om iets te doen.

Frank, 19-jarige BVO-afdeling, Bonaire

Na het beluisteren van een fragment voer je een kort gesprek.

Wat betekent vrijheid voor de geïnterviewde?

Hoor je nieuwe begrippen rond vrijheid?

Vergelijk de begrippen met de begrippen uit Ronde 1

Ronde 3

Drie manieren om vrijheid te verbeelden.

In Ronde 3 gaan de jongeren aan de slag met hun smartphone om de betekenis van het begrip vrijheid te verbeelden..

1. Foto maken / bewerken

Maak een foto

Gebruik je mobiele telefoon om een foto te maken die uitdrukt wat voor jou vrijheid betekent.

Bewerk je foto

Bewerk je foto met een gratis fotobewerkings-app om de foto meer zeggingskracht te geven.

Snapseed

[De groepsbegeleider / docent legt de basisprincipes uit]

Presenteer je foto

Laat je foto zien aan de andere jongeren.

Zij vertellen wat zij zien in de foto, wat de foto volgens hen uitdrukt

Jij vertelt wat je er mee bedoeld hebt.

Heb je verrassende dingen gehoord?

Is er verschil in uitleg?

Is dat erg?

2. Stop Motion

Bedenk een kort verhaal over vrijheid dat je in beeld wil brengen.
Gebruik ter voorbereiding een storyboard om je verhaal in scènes te zetten.

STORYBOARD

Beschrijving:	Beschrijving:	Beschrijving:
Beschrijving:	Beschrijving:	Beschrijving:

Stop-motion animatie maken

Maak een stop-motion-video met een gratis app.

Stop Motion Studio

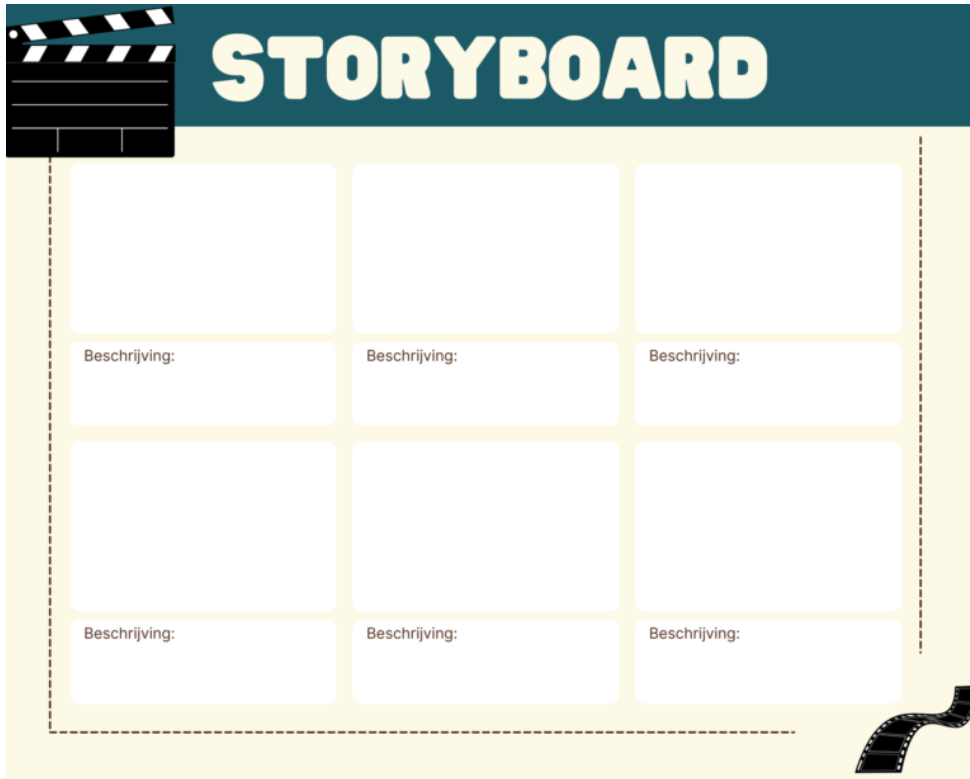

[De groepsbegeleider / docent legt de basisprincipes uit]

3. Filmpje maken

Gebruik de quotes uit Ronde 2 om een verhaal in beeld te brengen.

Gebruik een storyboard om je verhaal in scenes / videofragmenten voor te bereiden.

Maak videobeelden met je eigen telefoon om het verhaal te vertellen en/of

Zoek fragmenten op internet om je verhaal te verbeelden.

Video maken / bewerken

Gebruik een gratis video-app om alles aan elkaar te plakken en overgangen tussen fragmenten te maken.

OpenShot-Video Editor of iMovie

of Canva

[De groepsbegeleider / docent legt de basisprincipes uit]

Ronde 4

Presenteren

Bedenk een leuke manier om de producten aan elkaar of een breder publiek te presenteren.

Ter inspiratie zie je hier een voorbeeld van jongeren uit de Schilderswijk die samen met vluchtelingen uit Den Haag dit programma hebben doorlopen.

De digitale tentoonstelling die daaruit voortkwam werd getoond in Beeld en Geluid Den Haag.

Achtergrond

Er zijn veel oral history interviews gehouden waarin vrijheid direct of zijdelings aan de orde komt. Aan de hand van die interviews gaan we nader in op vragen als:

Wat is vrijheid eigenlijk en hoe leven mensen in vrijheid?

Zijn er grenzen aan vrijheid en wat betekent vrijheid in meer collectieve zin?

Wat is de betekenis van de democratische rechtsstaat als het over vrijheid gaat?

Wat zijn de mechanismen die vrijheid ondermijnen en hoe kan je ze herkennen?

Vrijheid is een thema dat jongeren erg interesseert maar waarvan ze de reikwijdte soms moeilijk kunnen bevatten. Dat geldt zeker als het gaat om de voorwaarden die maken dat we in vrijheid kunnen leven.

In de Maatschappelijke Diensttijd trajecten die de laatste jaren ontwikkeld zijn voor jongeren zijn er programma's, waarin niet het doen van vrijwilligerswerk voorop staat, maar de persoonlijke ontwikkeling van de jongeren het uitgangspunt vormt. In deze programma's verkennen de jongeren eerst de belangrijke vraag: Wie ben ik? Om vervolgens activiteiten te bedenken die zij in hun wijk willen uitvoeren. Een thema als vrijheid en de verhalen van mensen die hebben meegemaakt dat zij niet in vrijheid konden leven confronteren jongeren met een kant van het bestaan die vaak nieuw voor ze is. In het programma zijn bezoeken aan Westerbork, kamp Vught e.d. opgenomen. Met het educatief materiaal, op basis van de interviews uit de oral history collecties, bieden we de jongeren de mogelijkheid om aansluitend op dergelijke bezoeken hun eigen beeld van vrijheid en de voorwaarden voor vrijheid te ontwikkelen. Daarbij gaat het niet alleen om individuele vrijheden en de vraag voor wie die gelden, maar ook om meer collectieve vrijheden en de vraag wat er voor nodig is om die te beschermen.

Het materiaal is te gebruiken door docenten en jongerenwerkers.

(Het programma is oorspronkelijk ontwikkeld voor het MDT-programma School des Levens).

Procesbegeleiders / docenten

Ter voorbereiding verdiept de begeleider zich in een aantal achtergrondartikelen over vrijheid om het denk- en doe-proces van de jongeren goed te kunnen coachen.

Ter voorbereiding van het technische gedeelte bekwaamt de begeleider zich in het gebruik van de verschillende apps die in het programma gebruikt worden. Hieronder staan links naar de handleidingen van de apps die gebruikt kunnen worden.

Fotobewerking

Snapseed

[HOE-WERKT-SNAPSEED](#)

© Xammes.nl

Animatie

Stop-motion studio

[HANDLEIDING-STOP-MOTION-STUDIO.PDF](#)

© AHbeeld.be (Academie Haspengouw)

[UITLEG STOPMOTION STUDIO.PDF](#)

© Eyefilm.nl (Eye Filmmuseum)

Canva

[CANVA-FUNCTIES](#)

© canva.com

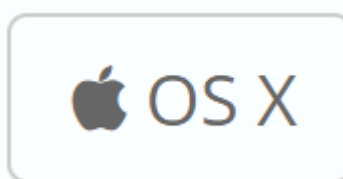
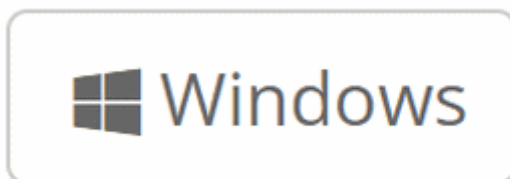
[HANDLEIDING-CANVA.PDF](#)

© fmdo.be

Video

Voor videobewerking is het eenvoudiger om niet op je mobiel te werken, maar op een computer. Je kan gebruik maken van open-source videobewerkingssoftware.

Open Shot Video Editor

OPEN SHOT HANDLEIDING

© openshot.org

OPENSHOT VIDEO EDITOR

© wikiwijs.nl

iMovie

IMOVIE HANDLEIDING

© apple.com